

Koulun ja oppilaitoksen perustamista ja lakkauttamista koskevan toimivallan siirtäminen opetuslautakunnalle

HEL 2015-006340 T 00 01 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää kumota kaupunginhallituksen johtosäännön valtuuston tehtäviä koskevan 7 §:n 11 kohdan, joka kuuluu seuraavasti:

Kaupunginvaltuuston tehtävänä on sen lisäksi, mitä erikseen on säädetty tai määrätty tai mikäli tehtävää ei ole annettu muulle viranomaiselle,

- - -

11 päättää opetustoimeen kuuluvan oppilaitoksen perustamisesta tai lakkauttamisesta opetuslautakunnan annettua asiasta lausuntonsa

- - -

Samalla kaupunginvaltuusto päättää lisätä opetustoimen johtosäännön opetuslautakunnan tehtäviä koskevaan 4 §:ään uuden 17 a kohdan seuraavasti:

Lautakunnan tehtävänä on, ellei toisin ole määrätty,

- - -

17 a päättää jaoston ehdotuksesta koulun ja oppilaitoksen perustamisesta tai lakkauttamisesta

- - -

ja opetuslautakunnan jaostojen tehtäviä koskevan 5 §:n 1 momenttiin uuden 5 a kohdan seuraavasti:

Jaostojen tehtävänä on oman kieliryhmänsä osalta, ellei toisin ole määrätty,

- - -

5 a tehdä lautakunnalle ehdotus koulun ja oppilaitoksen perustamisesta tai lakkauttamisesta

- - -

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallituksen voimassa olevan johtosäännön 7 §:n mukaan kaupunginvaltuuston tehtävänä on päättää opetustoimeen kuuluvan oppilaitoksen perustamisesta tai lakkauttamisesta opetuslautakunnan annettua asiasta lausuntonsa.

Nykyisen johtosääntömääräyksen seurauksena koulujen ja toisen asteen oppilaitosten perustaminen, hallinnollinen yhdistäminen tai lakkauttaminen käsitellään neljässä toimielimessä: opetuslautakunnan suomenkielisessä tai ruotsinkielisessä jaostossa, opetuslautakunnassa, kaupunginhallituksessa ja valtuustossa. Moninkertainen käsittely on raskas niin päättäjille ja opetusvirastolle kuin kouluille, oppilaille ja näiden vanhemmille. Alueellisen kouluverkkotarkastelun alkamisesta valtuuston päätökseen koulun perustamisesta, hallinnollisesta yhdistämisestä tai lakkauttamisesta kuluu nykyisellään lähes vuosi.

Kaupunginhallitus esittää, että koulujen ja toisen asteen oppilaitosten perustamista, hallinnollista yhdistämistä ja lakkauttamista koskeva toimivalta siirretään kaupunginvaltuustolta opetuslautakunnalle. Toimivallan siirtäminen edellyttää kaupunginhallituksen johtosäännön 7 §:n 11 kohdan kumoamista ja vastaavan määräyksen lisäämistä opetustoimen johtosääntöön.

Koulun tai oppilaitoksen perustaminen tai lakkauttaminen on ainoa palveluverkkoasia, joka käsitellään valtuustossa. Terveysasemien ja sosiaalitoimen yksiköiden perustamisesta tai lakkauttamisesta päättää sosiaali- ja terveyslautakunta, nuorisotoimen toimipaikoista nuorisolautakunta, kirjastoista ja kulttuuritoimen toimipaikoista kulttuuri- ja kirjastolautakunta, museoiden, työväenopistojen ym. toimipaikoista johtokunnat. Opetustoimen kohdalla palveluverkkoratkaisujen käsittelytapa poikkeaa kaupungin yleisestä käytännöstä.

Opetuslautakunnalla on asiantuntijatoimielimenä erinomainen osaaminen ja kokonaisnäkemys tarvittavista kouluverkkoratkaisuista. Kaupunginhallitus katsoo, että valtuuston tehtävänä on keskittyä kaupunkitason periaateratkaisuihin ja strategiseen ohjaamiseen pikemmin kuin yksittäisiä kouluja koskeviin ratkaisuihin. Kaupunginhallitus on 30.3.2015 linjannut opetustoimen palveluverkon kehittämisen tavoitteet, ja niitä tullaan noudattamaan myös jatkossa. Korkeatasoisesta, tarkoituksenmukaisesta ja hyvin kuntalaisia palvelevasta kouluverkosta huolehtiminen on opetuslautakunnan

tärkeimpiä tehtäviä. Kouluverkkoratkaisuja koskevan toimivallan siirtäminen opetuslautakunnalle keventää hallinnollista menettelyä.

Opetuslautakunta kantaa kokonaisvastuun myös opetustoimen talousarvion toteuttamisesta. Palveluverkon mitoittaminen tarvetta vastaavalla tavalla tuo säästöä sellaisilla alueilla, joilla oppilasmäärät ovat laskussa. Mikäli kaupunginhallitus tai valtuusto päätyy opetuslautakunnan näkemyksestä poikkeavaan ratkaisuun, opetuslautakunta joutuu etsimään kouluverkkotarkastelulla tavoiteltuja säästöjä muualta. Kouluverkkoa koskevan toimivallan siirtäminen opetuslautakunnalle mahdollistaa opetustoimen talousarvion toteuttamisen suunnitelmallisesti ja yhtenä kokonaisuutena.

Valmistelun aikana on ollut esillä myös vaihtoehto, jossa opetuslautakunta päättäisi koulujen perustamisesta ja lakkauttamisesta suoraan ilman suomenkielisen tai ruotsinkielisen jaoston esitystä. Tällöin opetuslautakunnan enemmistö voisi päättää sekä suomen- että ruotsinkielisten koulujen perustamisesta tai lakkauttamisesta ilman jaostojen näkemystä, mikä on ongelmallista erityisesti ruotsinkielisen kouluverkon kannalta. Opetuslautakunnan jaostot perustuvat kuntalakiin, jonka mukaan kaksikielisessä kunnassa asetetaan opetustoimen hallintoon erillinen toimielin kumpaakin kieliryhmää varten taikka yhteinen toimielin, joka jakautuu kieliryhmiä varten jaostoihin. Ruotsinkielisestä kouluverkosta huolehtiminen on ruotsinkielisen jaoston keskeinen tehtävä, ja jaostolla on siitä hyvä kokonaisnäkemys.

Kaupunginhallitus katsoo, että kouluverkkoratkaisut olisi em. johtuen tarkoituksenmukaista käsitellä niin, että jaostot esittävät opetuslautakunnalle koulujen ja oppilaitosten perustamista, hallinnollista yhdistämistä tai lakkauttamista omien kieliryhmiensä osalta, ja opetuslautakunta tekee päätöksen. Asiaa koskeva määräys esitetään lisättäväksi opetustoimen johtosääntöön sekä opetuslautakunnan tehtäviä koskevaan 4 §:ään että jaostojen tehtäviä koskevaan 5 §:ään.

Myös suomenkielisen kouluverkon ratkaisut tulee tällöin käsiteltyä sekä jaostossa että opetuslautakunnassa, joiden kokoonpano on lautakunnan ruotsinkielisiä jäseniä lukuun ottamatta sama. Vaikka suomenkielisen kouluverkon käsittelyyn jää edelleen moninkertaisuutta, yhdenvertaisuuden ja prosessin selkeyden vuoksi on parempi, että molempien kieliryhmien kouluverkkoratkaisut käsitellään samalla tavalla.

Muutoksen yhteydessä eri koulutusasteiden oppilaitoksia koskevat käsitteet on korjattu vastaamaan ajanmukaista käytäntöä: "oppilaitos"

on muutettu "kouluksi ja oppilaitokseksi", koska käsitteenä koulu on nykyisellään vakiintunut tarkoittamaan peruskoulua ja oppilaitos toisen asteen oppilaitosta. Johtosäännön määräys koskee molempia.

Voimassa olevat johtosäännöt ovat esityksen oheismateriaalina.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Oheismateriaali

- 1 [Kaupunginhallituksen voimassa oleva johtosääntö](#)
- 2 [Opetustoimen voimassa oleva johtosääntö](#)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto